

AB-3224-AB

Seat No. _____

M. A. (Part - II) Examination

April / May – 2003

Indian Culture : Paper - II

(1) Studies in Indian Numismatics : Group - E

(2) Studies in Indian Dramatics : Group - K

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

(1) Studies in Indian Numismatics : Group - E

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

૧ પ્રાચીન ભારતના આહત સિક્કાઓ વિશે નોંધ લખો.

અથવા

૧ પ્રાચીન ભારતમાં સિક્કાઓ બનાવવાની વિવિધ પદ્ધતિઓ વર્ણવો.

૨ કુષાણ સિક્કાઓ વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો.

અથવા

૨ સાત વાહનોના સિક્કાઓની માહિતી આપો.

૩ ક્ષત્રપોના સિક્કાઓને આધારે કયા પ્રકારની માહિતી મળે છે તે વિગતે સમજાવો.

અથવા

૩ સમુદ્રગુપ્તના સિક્કાઓના વિવિધ પ્રકારોનું વર્ણન કરો.

૪ ભારતીય મુસ્લિમ સિક્કાઓનાં સામાન્ય લક્ષણો વર્ણવો.

અથવા

૪ દિલ્હીના ખલજ અને તુઘલુક સુલતાનોના સિક્કાઓ વિશે નોંધ લખો.

૫ કચ્છ, વડોદરા અને ત્રાવણકોર રાજ્યના સિક્કાઓ વર્ણવો.

અથવા

૫ આઝાદ ભારતના સિક્કાઓનો ક્રમિક ઈતિહાસ આલેખો.

ENGLISH VERSION

(1) Studies in Indian Numismatics : Group - E

Instruction : All questions carry **equal** marks.

1 Write a note on the punch-marked coins of Ancient India.

OR

1 Describe the various techniques of minting coins during the ancient India.

2 Write a note on the coins of *Kushanas*.

OR

2 Give the information of coins of *Satavahanas*.

3 What type of information can be gathered from the coins of the Western *Kshatrapas*.

OR

3 Describe the various types of coins of *Samudra Gupta*.

4 Describe the general characteristics of the Muslim coins of India.

OR

4 Write a note on the coins of the *Khalji* and the *Tughlaka Sultans* of Delhi.

5 Describe the coins Kutch, Vadodara and Travancore states.

OR

5 Trace the gradual history of the coins of Independent India.

(2) Studies in Indian Dramatics : Group - K

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

૧ સંસ્કૃત નાટકોની ઉત્પત્તિ વિશેના વિવિધ મતોની સમીક્ષા કરો.

અથવા

૧ અશ્વઘોષનું સંસ્કૃત નાટક સાહિત્યમાં શું પ્રદાન છે ? વિગતે ચર્ચા કરો.

૨ મહાભારત પર આધારિત ભાસનાં નાટકોની સમીક્ષા કરો.

અથવા

૨ નાટ્યકાર તરીકે કવિ કાલિદાસનું મૂલ્યાંકન કરો.

૩ ભારતીય સંસ્કૃતિના અભ્યાસી માટે 'મૃચ્છકટિક' નાટક ઉપયોગી સામગ્રી પૂરી પાડે છે. દાખલા આપીને સમજાવો.

અથવા

૩ સંસ્કૃત નાટકોમાં વ્યક્ત થતી તપ્તાની કલા વિશે નોંધ લખો.

૪ નાટ્યશાસ્ત્રમાં ભરતે સમજાવેલ નાટ્યની વિભાવના સ્પષ્ટ કરો.

અથવા

૪ નાટ્યશાસ્ત્રમાં વર્ણવેલ રૂપકોના પ્રકારો સદૃષ્ટાંત સમજાવો.

૫ સ્થાયી ભાવ એટલે શું ? રસની પ્રક્રિયામાં તેનું શું મહત્વ છે ?

અથવા

૫ પ્રાચીન સંસ્કૃત નાટક અંગેના સાહિત્યની સમીક્ષા કરો.

ENGLISH VERSION

(2) Studies in Indian Dramatics : Group - K

Instruction : All questions carry **equal** marks.

- 1 Critically examine various theories about the origin of Sanskrit Drama.

OR

- 1 What is the contribution of *Ashvaghosha* to the Sanskrit dramatic literature ? Discuss in detail.

- 2 Critically examine the plays of '*Bhasa*' based on '*Mahabharata*'.

OR

- 2 Evaluate Maha Kavi Kalidasa as dramatist.

- 3 "*Mrcchakatika* drama supplies valuable information to a student of Indian Culture."—explain with illustrations.

OR

- 3 Write a note about the stage-craft as mirrored in the Sanskrit drama.

- 4 Explain the concept of *Natya of Bharat* as explained in the *Natyasastra*.

OR

- 4 Explain with illustrations the forms of *Rupak* described in the *Natyasastra*.

- 5 What is *Sthayi Bhava* ? What is its importance in the process of *Rasa* ?

OR

- 5 Critically examine the literature on the ancient Sanskrit Drama.